

- 2 Ιουλίου 2016

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ

Αθήνα, 30 Μαΐου 2016

Αριθ. Πρωτ.: 306

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
✓ Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα

Ταχ. Δ/ση: Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας: 101 10 - Αθήνα
TELEFAX: 210 5203872
Πληροφορίες: Π.Παναγιωτακοπούλου
Τηλέφωνο: 2131516475
e-mail: ypertns@ypakp.gr

ΘΕΜΑ: Σχετικά με την προστασία των ασυνόδευτων προσφυγόπουλων στην Ελλάδα.
ΣΧΕΤ: Η με αρ. πρωτ. 3780/8-3-2016 ΕΡΩΤΗΣΗ

Σε απάντηση του ανωτέρω σχετικού που κατατέθηκε στη Βουλή από τη Βουλευτή, κα Κ. Παπακώστα- Σιδηροπούλου, και στο πλαίσιο της αρμοδιότητας μας ως αρμόδιας αρχής υποδοχής και φιλοξενίας αιτούντων άσυλο και ασυνόδευτων ανήλικων (π.δ.220/φεκ251/τ.Α'/2007/άρ.1§ιδ), σας πληροφορούμε τα εξής:

1. Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία που τηρεί η Υπηρεσία διαχείρισης αιτημάτων στέγασης αιτούντων άσυλο & ασυνόδευτων ανήλικων του ΕΚΚΑ, ο συνολικός αριθμός ασυνόδευτων ανήλικων για τα οποία απευθύνθηκε αίτημα στέγασης από τις αρμόδιες κοινωνικές υπηρεσίες, κατά τη διάρκεια των τελευταίων 4 ετών, απεικονίζεται στον ακόλουθο πίνακα:

2012*	822
2013	1.150
2014	2.390
2015	2.248
	6.610

*Αφορά στην περίοδο από 3/2012 έως 12/2012

2. Σύμφωνα με το ισχύον κοινοτικό και εθνικό νομικό πλαίσιο, οι πρόσφυγες που καταφεύγουν στη χώρα μας και αιτούνται διεθνούς προστασίας, συμπεριλαμβανομένων των ασυνόδευτων ανήλικων, δικαιούνται να απολαμβάνουν συνθηκών υποδοχής, κατά την έννοια της οδηγίας 2003/9/ΕΚ, όπως αυτή έχει ενσωματωθεί στο εγχώριο Δίκαιο με το π.δ.220/2007. Συγκεκριμένα, προβλέπεται πως μέσω των παρεχόμενων συνθηκών υποδοχής θα πρέπει να καλύπτονται οι βασικές ανάγκες των αιτούντων που δεν δύνανται να συντηρηθούν και να εξασφαλίσουν κατάλληλο βιοτικό επίπεδο με δικούς τους πόρους (άρ.12§1, 3).

Ειδικότερα, για την περίπτωση των ασυνόδευτων ανήλικων, στη βάση της γενικής αρχής για τη διαφύλαξη του απώτερου συμφέροντος του παιδιού, η πρόβλεψη του νομοθετικού πλαισίου περιλαμβάνει την πρόσβαση σε μονάδες κοινωνικής φροντίδας, καθώς και την κατάλληλη εκπροσώπησή τους, μέσω διορισμού επιτρόπου, ανεξαρτήτως υποβολής ή μη αίτησης διεθνούς προστασίας εκ μέρους τους. Συγκεκριμένα, προβλέπεται πως «[...] οι αρμόδιες αρχές ενημερώνουν τον Εισαγγελέα Ανηλίκων και, όπου δεν υπάρχει, τον κατά τόπον αρμόδιο Εισαγγελέα Πρωτοδικών, ο

οποίος ενεργεί ως προσωρινός επίτροπος και προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες για τον διορισμό επιτρόπου του ανηλίκου» (π.δ.220/φεκ251/τ.Α'/2007/άρ. 19§1).

Σύμφωνα με την ακολουθούμενη διαδικασία, η αρμόδια υπηρεσία καταγραφής, καθώς και κάθε κοινωνική υπηρεσία στην οποία απευθύνεται κάποιος ασυνόδευτος ανήλικος, υποβάλλουν αίτημα στέγασης στην αρμόδια υπηρεσία του Εθνικού κέντρου κοινωνικής αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ), η οποία εκδίδει απόφαση όπου ορίζεται το κέντρο φιλοξενίας στο οποίο θα παραπεμφθεί ο ανήλικος, καθώς και ο φορέας που θα αναλάβει τη συνοδεία του κατά τη μετακίνησή του σε αυτό.

Μέχρι πολύ πρόσφατα η παραμονή των ανηλίκων στην Ελλάδα κατά μέσο όρο δεν ξεπερνούσε τις 25 ημέρες και η ικανοποίηση των αιτημάτων στέγασης ανηλίκων από το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης άγγιζε το 98%. Σήμερα, λόγω των εξελίξεων των τελευταίων μηνών, οι Ξενώνες Φιλοξενίας του ΕΚΚΑ παρουσιάζουν πάνω από 100% πληρότητα (500 παιδιά) και σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία εκκρεμούν περίπου 450 αιτήματα παιδιών.

Επί του παρόντος, οι 23 Ξενώνες Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων λειτουργούνται κυρίως από ΜΚΟ, οι οποίες διαθέτουν σχετική πιστοποίηση, και οι περισσότερες χρηματοδοτούνται και από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Με στόχο την άμεση κάλυψη των αναγκών στέγασης, εκπονήθηκε σχέδιο δράσης για τη δημιουργία δομών φιλοξενίας υψηλών προδιαγραφών. Στις εγκαταστάσεις του Κέντρου Κοινωνικής Πρόνοιας Κεντρικής Μακεδονίας και με την συνδρομή των Παιδικών χωριών SOS, λειτουργούν σήμερα δύο νέοι ξενώνες στην Θεσσαλονίκη και στις Σέρρες για 40 παιδιά. Οι παροχές, πέραν της στέγασης και της σίτισης, περιλαμβάνουν ένα ευρύ σύνολο υπηρεσιών, όπως στήριξη ιατρική, ψυχολογική και νομική – κυρίως για τις διαδικασίες ασύλου ή οικογενειακής επανένωσης – διασύνδεση με σχολεία, διευκόλυνση της συμμετοχής των παιδιών σε αθλητικές και καλλιτεχνικές δραστηριότητες.

Δεδομένης της διαφαινόμενης αλλαγής στη διάρκεια παραμονής, αλλά και στο προφίλ των ανηλίκων, το Υπουργείο μας συνεργάζεται με το Υπουργείο Εσωτερικών και Μετανάστευσης, την Υπάτη Αρμοστεία του ΟΗΕ, τις ΜΚΟ που δρουν στο πεδίο και διατηρεί επικοινωνία και με άλλα συναρμόδια υπουργεία, όπως το Υγείας, Δικαιοσύνης και Παιδείας για τη συνολική αντιμετώπιση των ζητημάτων που αφορούν στα ασυνόδευτα παιδιά.

Στο αμέσως επόμενο διάστημα ολοκληρώνονται οι συμφωνίες με διάφορες ΜΚΟ για τη στελέχωση νέων ξενώνων στην Αττική και τη Θεσσαλονίκη συνολικής δυναμικότητας 250 θέσεων.

Πέραν αυτών έχουν σχεδιαστεί άμεσες, μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες δράσεις:

1. Άμεσα

(α) Είναι σε εξέλιξη **χαρτογράφηση ακινήτων** σε όλη την επικράτεια, που θα ήταν κατάλληλα για τη στέγαση Ξενώνων Φιλοξενίας, αλλά και για προσωρινή – μεταβατική στέγαση (κατασκήνωσεις) των ανηλίκων που βρίσκονται σε συνθήκες κράτησης. Πρόκειται για ακίνητα που ανήκουν είτε στη Γενική Γραμματεία Πρόνοιας, είτε σε εποπτευόμενους φορείς της. Στόχος είναι οι κινήσεις που θα γίνουν να συμβάλουν στην γενικότερη αναβάθμιση του τοπίου παιδικής προστασίας στην Ελλάδα. Ήδη έχουν εντοπιστεί αρκετά ακίνητα κατάλληλα για τη στέγαση ανηλίκων και άλλων ευάλωτων ομάδων προσφύγων.

(β) **Επέκταση του Δικτύου Ξενώνων Φιλοξενίας.** Έχει εκπονηθεί **ολοκληρωμένη πρόταση προς ενδεχόμενους χρηματοδότες**, η οποία περιλαμβάνει κοστολόγηση της λειτουργίας, ελάχιστη επιθυμητή στελέχωση και ποιοτικές προδιαγραφές.

Επιπλέον ολοκληρώνονται άμεσα οι συμφωνίες με διάφορες ΜΚΟ για τη στελέχωση νέων ξενώνων σε Αττική και Θεσσαλονίκη, συνολικής δυναμικότητας 250 θέσεων περίπου.

(γ) **Ανεύρεση εναλλακτικών λύσεων** στέγασης για ανήλικα, όσο προετοιμάζεται η επέκταση του δικτύου ξενώνων, ώστε να αποφεύγεται η κράτησή τους σε αστυνομικά τμήματα και κλειστές δομές. Δημιουργούνται ήδη «ασφαλείς ζώνες» σε ανοιχτές δομές φιλοξενίας (Διαβατά, Λαγκαδίκια) όπου φιλοξενούνται παιδιά με 24ωρη επιτήρηση από εξειδικευμένο προσωπικό. Με πρωτοβουλία μας,

λειτουργεί σήμερα στο Μανταμάδο της Λέσβου ο χώρος φιλοξενίας των Γιατρών χωρίς Σύνορα και φιλοξενεί 75 ασυνόδευτους ανήλικους που βρίσκονταν στο hot spot της Μόριας.

(δ) Αναβάθμιση του Συστήματος Παραπομπών του ΕΚΚΑ. Είναι σε εξέλιξη η επεξεργασία ηλεκτρονικής λύσης σε συνεργασία με την UNICEF και την ΗΔΙΚΑ.

(ε) Προδιαγραφές λειτουργίας χώρων φιλοξενίας ασυνόδευτων ανηλίκων (SOP's). Σε συνεργασία με το Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής, το ΕΚΚΑ και τον Συνήγορο του Παιδιού βρίσκεται σε εξέλιξη διαδικασία επικαιροποίησης των ελάχιστων προδιαγραφών λειτουργίας των Ξενώνων για Ασυνόδευτους Ανήλικους.

2. Μεσοπρόθεσμα

(α) Ενίσχυση του θεσμού της Επιτροπείας, σε συνεργασία με το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Μετανάστευσης. Έχει ήδη ολοκληρωθεί η αρχική επεξεργασία του σχετικού σχεδίου Προεδρικού Διατάγματος.

(β) Ανάπτυξη συστήματος ποιοτικού ελέγχου των Ξενώνων, βάσει των SOP's. Στο πλαίσιο αυτό θα θεσπιστεί και ένα πρόγραμμα εκπαίδευσης και ειδικής κατάρτισης του προσωπικού και των εθελοντών που απασχολούνται στους ξενώνες.

(γ) Αναθεώρηση του θεσμικού πλαισίου πιστοποίησης των φορέων παροχής υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας του ιδιωτικού τομέα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και των ΜΚΟ εθελοντικού χαρακτήρα, προκειμένου η πιστοποίηση να λειτουργήσει ως προληπτικός μηχανισμός αποφυγής κακών πρακτικών.

(δ) Διασφάλιση επαρκούς χρηματοδότησης και στελέχωσης των ξενώνων, για την αδιάλειπτη και ποιοτική λειτουργία τους.

(ε) Ενίσχυση της στελέχωσης του ΕΚΚΑ, και ενίσχυση του θεσμικού του ρόλου.

3. Μακροπρόθεσμα

(α) Ανάπτυξη του συστήματος επιτροπείας, δημιουργία μητρώου επιτρόπων, κατάρτιση και παρακολούθηση επιτρόπων.

(β) Ενίσχυση του θεσμού της αναδοχής, σε συνεργασία με το Υπουργείο Δικαιοσύνης.

(γ) Ενίσχυση των διαδικασιών ένταξης, σε συνεργασία με τους τοπικούς φορείς, τις τοπικές κοινωνίες και τα συναρμόδια υπουργεία και ιδίως το Υπουργείο Παιδείας. Ιδιαίτερο βάρος θα δοθεί σε ρυθμίσεις και δράσεις για παιδιά που θα αποφασίσουν να μείνουν στη χώρα μας, για την εκπαίδευση και την επαγγελματική τους κατάρτιση και στη μετάβασή τους από τους ξενώνες φιλοξενίας προς ανάδοχες οικογένειες ή διαμερίσματα ανεξάρτητης διαβίωσης.

(δ) Ανάπτυξη ολοκληρωμένης πολιτικής για ασυνόδευτους ανήλικους και ευάλωτες ομάδες πολιτών τρίτων χωρών και ανιθαγενών, συμπεριλαμβανομένων σχεδίων δράσης για καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, στο πλαίσιο της προνοιακής πολιτικής.

(ε) Ανάπτυξη ηλεκτρονικής πλατφόρμας για την καταγραφή, παραπομπή και την παρακολούθηση της πορείας του ανήλικου, με διαβαθμισμένη πρόσβαση για τις διάφορες κατηγορίες χρηστών.

Η ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Θ. ΦΩΤΙΟΥ

